

INLICHTINGEN
SAMENVATTING

(I S A W)

1/76

Afdeling: Inlichtingen en
Veiligheid.

's-Gravenhage, 19 januari 197
Prins Clauslaan 8
Tfn 81 43 21

Nr. : AIV/0964/A-76

Aan:
Zie verzendlijst

INLICHTINGENSAMENVATTING
(ISAM 1/76)

Deze ISAM is een nationaal inlichtingendocument.
Behoudens voorafgaande toestemming van het Hoofd
van de Afdeling Inlichtingen en Veiligheid van
de Luchtmachtstaf mag de inhoud niet

- a. ter inzage worden gegeven aan buitenlanders;
- b. ten overstaan van buitenlanders in discussie
worden gebracht;
- c. worden gekopieerd.

- 2 -

VERZENDLIJST (behorende bij Inlichtingsamenvatting nr. 1/76,
d.d. 19 januari 1976.

<u>Aan:</u>	<u>Ex.nr.:</u>
Chef Staf (Luchtmacht) van de Inspecteur Generaal der Krijgsmacht	1 1)
Voorzitter van het Comité Verenigde Chefs van Staven	2 1)
C- CTL	3
C- Vlb Soesterberg	4
C- Vlb Leeuwarden	5
C- GPLV/Vlb Deelen	6
C- Vlb Volkel	7
C- Vlb Eindhoven	8
C- Vlb Twenthe	9
C- Vlb Gilze Rijen	10
C- NS Den Helder	11
C- 12 GGW	12
C- 3GGW	13
C- 5GGW	14
C- CRC/MILATCC	15
C- LVM Groep	16
C- 1LK t.a.v. C- ASOC	17+ 56
C- CLO	18 t.e.m. 20 2
C- LIMOS	21
C- LETS)	22
C- KKSL)	23
C- KLS tevens Vlb Ypenburg	24
Directeur Luchtmacht Stafschool	25
Lumat	26 1)
LuLaMarat	27 1)
LuLaMarat	28 1)
MaLumat	29 1)
Lumat	30 1)
LaLumat	31 1)
LaLumat	32 1)
LuLamat	33 1)
LaLuMarat	34 1)
LaLuMarat	35 1)
LaLuMarat	36
[REDACTED]	
<u>I.a.a.:</u>	
Voorzitter van het Comité Verenigde Inlichtingen- diensten Nederland	37
Hoofd MARID	38
Hoofd LAMID	39+40
Hoofd IDB t.a.v. Lu-Liaison Officier	41
OOP/KLu	42
DMLu	43
HPMV d.t.v. VCVCS	44

Ex.nr.:

NMR-Neth. SHAPE t.a.v. Maj [REDACTED]	45
NMR-Neth. AFCENT t.a.v. Maj [REDACTED]	46
NAK-2ATAF t.a.v. Lt-Kol [REDACTED]	47
Neth. Support Unit AAFCE t.a.v. Lt-Kol [REDACTED]	48
<u>d.t.v.:</u> NAK-2ATAF	
C- 1 LVG	49

Intern aan:

BDL - Plv.CLS - Sous-Chef Operatiën - Sous-Chef Plannen	50	
H- Afd.Ops Directie	} ter circulatie	51
H- Afd.Lu Bedr.Veiligheid		
H- Afd.Verbindingen		
H- Afd.Ops Behoeften		52
H- Afd.Plannen	} ter circulatie	53
H- Afd.Organisatie		
H- Afd.Fin.Beleid		
H- Afd.Autom.		
Archief Afd. Inlichtingen en Veiligheid		54
H- Sectie Contra Inlichtingen		55

-
- 1) ter info, daarna retour aan het Hoofd van de Afdeling Inlichtingen en Veiligheid van de Luchtmachtstaf.
  - 2) ex. 19 en 20 ter info, daarna retour aan het Hoofd van de Afdeling Inlichtingen en Veiligheid van de Luchtmachtstaf.

I N H O U D S O P G A V E

	<u>Blz.:</u>
<u>HOOFDSTUK I - FEITEN EN ONTWIKKELINGEN</u>	I-1
<u>WARSCHAU PAKT</u>	I-1
<u>Warschau Pakt Algemeen</u>	I-1
<u>Ontwikkelingen bij de Sowjet Taktische lsk</u>	I-1
<u>Kwaliteit voor kwantiteit bij Sowjet territoriale lvd (APVO)</u>	I-2
<u>Voorlopige aanduidingen en NAVO codenamen voor Sowjet vliegtuigen en l/1 geleide wapens</u>	I-3
<u>WP lsk en lvd middelen tegenover de Centraal Europese Sector</u>	I-3
<u>Vlieg- en oefenactiviteiten van de WP lsk in de "forward area" in december 1975</u>	I-4
<u>Vliegtuigvervangingsprogramma in de "forward area"</u>	I-5
<u>Het NVA SA-2 regiment in het ZW van de DDR</u>	I-5
<u>Oprichting van een NVA SA-4 g/l geleide wapen brigade</u>	I-6
<u>Verdere invoering van de nieuwe Poolse, op de FARM GATE gelijkende radar.</u>	I-6
<u>AFRIKA</u>	I-6
<u>Angola</u>	I-6
<u>Sowjet militaire hulp aan MPLA</u>	I-6
<u>POLITIEK</u>	I-7
<u>Europese Veiligheidsconferentie/Vertrouwenwekkende maatregelen</u>	I-7
<u>Sowjet aankondiging oefening</u>	I-7 - I
<u>HOOFDSTUK II - SLAGORDE WP LSK</u>	II-1 +Bijl.(2)
<u>HOOFDSTUK III - OVERZICHT NATO - NAMEN EN SOWJET BENAMINGEN VAN SOWJET-BLOK VLIEGTUIGEN</u>	III-1 -
<u>HOOFDSTUK IV - POLITIEKE ONTWIKKELINGEN</u>	IV-1 - I +Bijl.(3)

HOOFDSTUK V - DE RUSSISCHE MILITAIRE MISSIE IN DE VOORMALIGE
BRITSE BEZETTINGSZONE IN DE BONDSREPUBLIC
DUITSLAND (SOXMIS)

V-1 - V-7

HOOFDSTUK VI - OVERZICHT VEILIGHEIDSMELDINGEN IN DE MAAND NOVEMBER

VI-1 - VI

HOOFDSTUK VII - ISAMJAARGANG 1975 - INHOUDSOPGAVE

VII-1 - V

1. Polen. Het VIIe Congres van de Poolse Verenigde Arbeidspartij (CP) in december jl. heeft voornamelijk in het teken gestaan van een hernieuwde belofte van verdere economische vooruitgang. Partijleider Edward Gierek, die zijn positie in weerwil van geruchten die aan de vooravond van het Congres de ronde hebben gedaan wist te handhaven en zelfs aanzienlijk te versterken, erkende dat de economische problemen van ernstige aard waren. De moeilijkheden werden vooral aan ingevoerde inflatie geweten. Toch werden om deze problemen het hoofd te kunnen bieden geen wijzigingen aangebracht in de groei-prioriteiten en heeft de Poolse leiding opnieuw een vrij ambitieus programma opgesteld, dat in handhaving van het huidige economische groeitempo moet voorzien. Het vijfjarenplan 1971-1975, dat in een groei van de economie met 38 à 39% voorzag, werd ruimschoots oververvuld. Ook al mag aan de absolute betrouwbaarheid van de statistische gegevens enige twijfel bestaan (geclaimed wordt dat de groei maar liefst 62% bedraagt) werd het plan ongetwijfeld aanzienlijk oververvuld. Voor het nieuwe vijfjarenplan (1976-1980) is het groeicijfer op 40% gesteld. Eenzelfde oververvulling als de thans gerealiseerde is voor dit nieuwe vijfjarenplan niet waarschijnlijk. Zowel Gierek als premier Jaroszewicz lieten de in Polen blijkbaar altijd delikate kwestie van prijsverhoging van de levensmiddelen zoveel mogelijk rusten. Weliswaar zette Gierek de noodzaak uiteen om de al ettelijke jaren aangehouden bevrozing van de prijzen los te laten maar voegde aanstonds toe dat een definitieve beslissing slechts genomen zou worden "na verdere bestudering en in overleg met de bevolking". Elke Pool weet dat dit betekent dat de voedselprijzen zullen stijgen, maar de bureaucratische procedures kunnen nog wel even uitlopen, zodat de maatregel wellicht eerst na Pasen zal worden doorgevoerd. Ongetwijfeld beseffen de politieke leiders dat plotseling afgekondigde drastische prijsverhogingen weer situaties als in het jaar 1970 (val Gomulka) kunnen oproepen, toen zij noodgedwongen de waarde van de "dialog" met de bevolking gingen

onderkennen. De weinige

onderkennen. De weinige veranderingen die op het partijcongres in de topleiding zijn aangebracht versterken de positie van Gierek: van kandidaat-lid bevorderd tot volledig lid van het Politburo werden Zdislaw Grudzien, Stanislaw Kowalczyk, Stanistaw Kania en J6sef Kepa. De onlangs tot vice-premier en hoofd van de Staatsplannendienst benoemde Tadeusz Wrzaszczyk werd kandidaat-lid van het Politburo. Hij staat bekend als een vurig voorstander van Giereks beleid om Westerse kredieten en technologie aan te wenden om de Poolse economie te helpen moderniseren. Het Poolse partijcongres werd door meer dan 70 buitenlandse delegaties bijgewoond. Opvallend in de redevoering van partijleider Breznjew was de nadruk welke hij legde op de ontoelaatbaarheid slechts op selectieve wijze bepaalde aspecten van de Helsinki-akkoorden ten koste van andere op de voorgrond te schuiven, een neiging overigens waaraan de SU zelf niet minder sterk toegeeft. Kritiek had Breznjew eveneens op de zijns inziens onvoldoende mate waarin de Helsinki-tekst (slotakte) in het westen was verspreid. De hechtheid van de Sowjet-Poolse betrekkingen werden in de congres-redevoeringen van Breznjew en Gierek nogeens bekrachtigd. Niet alleen herhaalde Gierek Polens steun voor bijeenroeping van de topconferentie van Europese communistische partijen, ook de idee van een wereldconferentie van communistische partijen kreeg zijn steun. Het is duidelijk dat de Poolse CP op Moskou's instigatie dit idee op dezelfde wijze als de in de laatste 1½ jaar gepropageerde Europese conferentie móet uitdragen.

2. SU. Op 14 december jl. heeft de SU de hoofdlijnen van het 10e vijfjarenplan (1976-1980) bekendgemaakt, een ontwerp dat in februari a.s. aan het partijcongres van de CPSU ter goedkeuring zal worden voorgelegd. In de inleiding wordt door het Centraal Comité zonder mankeren gesteld dat de opbouw van het socialisme in de SU opnieuw de enorme mogelijkheden en voordelen van de planeconomie heeft aangetoond welke "geen werkeloosheid, inflatie en krisissen kent, die de kapitalistische wereld schokken". Gezegd wordt dat in de afgelopen jaren een "verdere consolidatie van de internationale positie van de SU" heeft plaatsgevonden. De geplande groeiratio's voor 1976-1980 hebben in vele gevallen een geringe daling ondergaan t.o.v. die van het afgelopen vijfjarenplan, waarschijnlijk o.m. om een herhaling van de situatie te vermijden

waarbij zoals het

waarbij (zoals het geval is geweest met het negende vijfjarenplan) de stijgingspercentages tussentijds verlaagd moeten worden. In die zin kan gesproken worden van realistische streefcijfers. In het slechte oogstjaar 1975 met opnieuw een drastische terugval in de graanproduktie heeft de kloof tussen hoge investeringen in de landbouw en relatief achterblijvend produktiepeil de leiding opnieuw geconfronteerd met het feit, dat de agrarische basis van het systeem nog altijd wankel is. Zoals reeds ettelijke jaren het geval is blijft men ook thans weer herhalen, dat de materieel - technische basis van de Sowjet-landbouw aanzienlijke verbetering behoeft, terwijl ook Breznjews aloude pleidooi voor verhoogde efficiency, voor intensievere bewerking met betere produktiemethoden en technieken en zijn waarschuwen tegen elke vorm van verspilling centraal wordt gesteld. De grote schommelingen in de graanoogsten ten spijt, blijft echter ook voor het volgende vijfjarenplan de investeringslust in de landbouw weer een agressief karakter dragen en blijft het streven gericht op een stabiele graanoogst. In het afgelopen vijfjarenplan werd 131 miljard roebel in de agrarische sector geïnvesteerd, i.e. 49 miljard roebel meer t.o.v. het achtste vijfjarenplan. Ondanks wat genoemd wordt de "buitengewoon ongunstige weersomstandigheden" (de plannenmakers gaan nu eenmaal altijd uit van gunstige omstandigheden) nam de brutoprodukt van de landbouw met een jaarlijks gemiddelde van 13 procent t.o.v. de vorige planperiode toe. Berekend wordt dat het jaarlijks gemiddelde van de graanproduktie over de afgelopen periode "meer dan 180 miljoen ton" bedroeg (Prawda, 14 dec. 1975). In het nieuwe vijfjarenplan moet dit jaarlijks gemiddelde van de bruto-graanproduktie op 215-220 miljoen ton komen (de recordoogstopbrengst in 1973 bedroeg 222 miljoen ton). Verhoogde stabiliteit van de agrarische produktie en algemene verhoging van de effectiviteit van de landbouw en veeteelt worden de agrarische sector als hoofdtaken voorgehouden. De gemiddelde jaarproduktie zal in de periode 1976-1980 met 14 à 17 procent moeten toenemen. Anders dan in de afgelopen planperiode voorziet het nieuwe plan in een snellere groei van de zware industrie dan van de produktie van consumptiegoederen. In de laatste vijf jaar steeg de industriële produktie in de SU met 43 procent. In het algemeen kan gesteld worden dat de moeilijkheden op het gebied van verhoging van de doelmatigheid

van kapitaalinvesteringen

van kapitaalinvesterings (veel ondernemingen veroorloven zich im-
produktieve uitgaven) en groei van de arbeidsproductiviteit de
topleiding tot het inzicht hebben gebracht dat vermindering van
groeiratio's onvermijdelijk is geworden.

3. Sowjet-defensieuitgaven. Op een zitting van de Opperste Sowjet
(2 dec. 1975) heeft de voorzitter van Gosplan (Staatsplannendienst)
de streefcijfers voor de economische ontwikkeling in 1976 bekend-
gemaakt. Op dezelfde zitting deelde de minister van financiën
Garbuzow mee, dat de defensieuitgaven van 1976 op het peil van
1975 blijven (17,4 miljard roebel). Het feit dat in de budget-
tering van de Sowjet-defensieuitgaven niet alle voor defensie uit-
getrokken bedragen begrepen zijn vormt op zich zelf geen fundamen-
teel verschil met de defensie-budgettering van andere landen. Zo
worden investeringen in b.v. Amerikaanse en Engelse wapenfabrie-
ken gewoonlijk met particulier kapitaal en niet uit het budget ge-
financierd. Veel van de militaire uitgaven in de SU blijft ver-
borgen, omdat zij ondergebracht zijn bij andere posten, met name
de post Onderzoek en Ontwikkeling. Volgens sommige studies be-
draagt het open defensiebudget van de SU slechts ongeveer 60% van
de totale defensieuitgaven. Alleen al uit het in de laatste jaren
strikt aangehouden officiële budgetcijfer valt op te maken dat
het budgetcijfer veeleer symbolische betekenis heeft en als een
politiek signaal moet worden opgevat. Het cijfer is klaarlijk-
lijk ook zo te interpreteren dat, waar de gemiddelde groeiratio van de
Sowjet-defensieuitgaven konstant bleef of zelfs iets teruggelopen t.o.v. de
totale economische groeiratio, de druk van de defensielasten op de
Sowjet-economie in de laatste jaren iets is verminderd. Wanneer de
defensieuitgaven in de SU al minder omhooggingen dan het BNP, moet
met nadruk naar voren worden gebracht dat tevens een snellere groei
van het militaire potentieel heeft plaatsgevonden. Dit blijkt uit
studies die de trend in de uitgaven voor de aanschaf van met name
niet-conventionele wapensystemen analyseren, detailstudies waar-
in men niet zozeer geïnteresseerd is bij schatting van de "totale
defensieuitgaven" in termen van een specifiek getal, maar bij een
trendanalytische beschouwing van een bepaalde component van de
defensieuitgaven (wapenaanschaf). Voor toelichting zie Bijlage,
die overigens een voorlopig karakter draagt.

4. SU-Turkije

4. SU-Turkije. Ter onderstreping van de politiek van "goede natuurschap" bracht Sowjet-premier Kosygin in december jl. een vierdaags bezoek aan Turkije, alwaar hij bij de stad Iskenderun een met Russische steun gebouwde staalfabriek kwam openen. In het slotcommuniqué van het bezoek verklaren Turkije en de SU dat zij een "politiek dokument" wensen op te stellen aangaande versteviging van vriendschapsbanden en samenwerking tussen beide landen. Het nieuwe dokument zal in de naaste toekomst bij een topontmoeting worden ondertekend, waaruit kan worden opgemaakt dat premier Demirel van Turkije een uitnodiging voor een bezoek aan Moskou voor het jaar 1976 heeft aanvaard. De ondertekening van het "politieke dokument" zal niet de betekenis hebben van een vriendschaps- of niet -aanvalsverdrag. Een vriendschapsverdrag is tijdens het met veel publiciteit omgeven bezoek van Kosygin niet ter sprake gekomen. Omdat Turkije lid is van de NAVO was dat ook moeilijk verwachtbaar. In elk geval lijkt de visite te hebben bijgedragen tot een sfeerverbetering in de Russisch-Turkse betrekkingen en werd de economische samenwerking tussen de twee landen versterkt. Opmerkelijk is dat het slotcommuniqué in de passage betreffende de Kwestie-Cyprus geen verschil van inzicht verraadt, terwijl deze verschillen zeker aanwezig zijn. Beide premiers zijn het er volledig over eens dat dit vraagstuk door verzoenende besprekingen moet worden opgelost en dat elke oplossing garanties moet bevatten voor de onafhankelijkheid van Cyprus en voor de rechten van de Griekse en Turkse bevolkingsgroepen. Kosygins langdurig onderhoud met de voormalige Turkse premier Ecevit, op wiens terugkeer de Sowjets ongetwijfeld hopen, kan er op duiden dat zij zijn terugkeer als premier na de eerstvolgende verkiezingen ook verwachten.

5. SU-China. De vrijlating op 27 dec. jl. van de in China vastgehouden Russische helikopterbemanning - compleet met afscheidsdiner door het ministerie van BZ - kan weliswaar tot velerlei speculaties aanleiding geven, van voorafschaduwing van een fundamentele Chinese koerswijziging lijkt beslist géén sprake te zijn. De opmerkelijke stap, waarbij de Chinese autoriteiten de verklaring van de bemanningsleden dat de vlucht over Chinees grondgebied (14 maart 1974) onbedoeld was betrouwbaar noemden, lijkt vooral een tactische manoeuvre in de driehoeksverhouding China-SU-VS te

zijn. Plansibel lijkt

zijn. Plausibel lijkt althans dat China met de vrijlating aan de vooravond van het XXV-Partijcongres van de CPSU (in febr. a.s.) Moskou de kans zou wensen te bemoeilijken het thema van de provocerende Maoïstische leiding ten volle uit te spelen. De reactie van de SU op het Chinese besluit is er een van behoedzaamheid en terughoudendheid. Tenzij de vrijlating het resultaat van een geheime onderlinge afspraak zou zijn, zal de SU vermoedelijk pogingen ondernemen om te achterhalen of de vrijlating misschien toch symbolisch is voor een Chinese koersverandering ter verbetering van de wederzijdse staatsbetrekkingen. Daartoe zou men kunnen besluiten om toponderhandelaar Ilitsjow (sinds mei jl. te Moskou) weer naar de grensbesprekingen af te vaardigen of een bepaalde concessie doen zodat de jaarlijkse onderhandelingen over de scheepvaart op de grensrivieren weer op gang kunnen worden gebracht. Hoe dan ook, men moet aannemen dat de vrijlating op zich zelf Moskou niet van zijn ideologisch apropos zal brengen, nl. de zienswijze dat de kern van het Maoïstisch politiek beleid door "antisowjetizm" gevormd wordt. In oktober jl. schreef de Prawda dat in de laatste tijd het optreden van de Reiders in Peking en van de Pekingse pers "nog vijandelijker jegens de SU" was geworden en dat de koers welke thans in China werd gevaren er een van "afwijzing van iedere normalisatie van verhoudingen tussen de SU en China" was. Maoïsme en imperialisme komen met dezelfde leuzen voor de dag, zij betrekken de "gelijke anticommunistische stellingen", het maoïsme speelt de "internationale reactie" in de kaart. Desondanks wordt gesteld dat de pogingen van de Maoïsten om het welslagen van de Europese veiligheidsconferentie te verhinderen geheel mislukt zijn, evenzo hun pogingen om de eenheid van de WP-landen te ondermijnen (Roemenië) en wantrouwen jegens de buitenlandse politiek van de SU te zaaien in de landen van de Derde Wereld. Ondanks de verheving van de anti-Sowjetcampagne, die door Mao persoonlijk bevolen is, zouden steeds meer mensen in China inzien dat de Mao-koers tegen de "werkelijke behoeften van China's ontwikkeling" indruist. De dialectiek leert, aldus de Prawda, dat in een bepaalde ontwikkelingsfase de kwantiteit onvermijdelijk in kwaliteit omslaat: waarmee niets anders bedoeld kan zijn dan dat de CPSU en CPC elkander eens weer zullen vinden... als het Maoïsme zelf overwonnen zal zijn, maar dat zal, ook na het heengaan van Mao, in een land als China nog wel even kunnen duren.